

Arabako Familia eta
Komunitate Arretako
Irakaskuntzako Unitate
Multiprofesionala

Prestakuntza-ibilbide
eredua: Familiako eta
Komunitateko
Medikuntza

2023

**Familia eta Komunitate Medikuntzako
ikasketaburua**

María Jesús Serna Sagarminaga

AURKIBIDEA

1. FAMILIA-MEDIKUAREN LANBIDE-PROFILA	2
2. GAITASUN OROKORRAK ETA ESPEZIFIKOAK	2
FAMILIA ETA KOMUNITATE MEDIKUNTZA: GAITASUNEN LABURPENA	5
GAITASUN OROKORRAK1 ETA GAITASUN ESPEZIFIKO ELKARTUAK	6
3. PRESTAKUNTZA-PROGRAMA	7
3.1. PROGRAMAREN GARAPENA	7
3.2. HELBURU OROKORRAK	7
3.3. IRAKASKUNTZA-EGITURA.....	8
3.3.1. <i>Familia eta Komunitate Arretako Irakaskuntzako Unitate Multiprofesionala</i>	8
3.3.2. <i>Eremu-ikaskuntzako zentroak</i>	8
3.4. PRESTAKUNTZA-BLOKEAK ETA HELBURU OROKORRAK.....	10
4. PRESTAKUNTZA-IBILBIDE EREDUA	14
4.1. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK.....	14
4.2. ERANTZUKIZUN-MAILA.....	14
4.3. HELBURU ESPEZIFIKOAK.....	15
4.3.1. <i>PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E1</i>	15
4.3.2. <i>PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E2</i>	17
4.3.3. <i>PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E3</i>	20
4.3.4. <i>PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E4</i>	23
5. ETENGABEKO ARRETA	26
6. PRESTAKUNTZA OSAGARRIA	26
6.1. ZEHARKAKO PRESTAKUNTZA	26
6.2. PRESTAKUNTZA ESPEZIFIKOA	26

Dokumentu honek Arabako Familia eta Komunitate Arretako Irakaskuntzako Unitate Multiprofesionaleko Familia eta Komunitate Medikuntzako espezialitateko prestakuntza-ibilbide estandarra jasotzen du. Horretarako, Espezialitatearen Programa Ofiziala (POE) hartzen du erreferentziazat: *SCO/1198/2005 Agindua, martxoaren 3koa*.

1. FAMILIA-MEDIKUAREN LANBIDE-PROFILA

Familia-medikua profesional bat da, pertsona alderdi fisiko, psikiko eta sozialez osatutako osotasun gisa hartzen duena, familia- eta gizarte-testuinguru zehatz bati lotua. Horrek aukera ematen dio artatzen duen pertsona multzoari etengabeko arreta eskaintzeko, osasuntsu daudenen osasun-maila goratzeko, gaixo daudena sendatzeko eta gaixotasunen eraginak arintzeko, osasuna berreskuratu ezin denean.

Balio profesional hauek ditu, besteak beste:

- **Konpromisoa pertsonarekin, pertsona bere osotasunean hartuta.** Arreta globala eta luzetarakoa, testuinguru familiarrean eta sozialean.
- **Konpromiso soziala.** Modu efizientean erabiltzea bitarteko sanitarioak, osasun-zerbitzuak eskuratzeko bereizkeria saihestuta. Osasun-fluxua koordinatzea.
- **Etengabeko hobekuntzarekin konpromisoa hartzea.** Ebidentzia eguneratua oinarritutako praktika.
- **Konpromisoa, espezialitatearekin berarekin eta profesional berrien prestakuntzarekin.**
- **Konpromisoa etikarekin.** Pertsonaren autonomiaren, intimitatea izateko eskubidearen eta konfidentziasunaren errespetua.

Familia eta Komunitate Medikuntzako espezialitateko prestakuntza-programak (2005) Lehen Mailako Arretaren egungo eta etorkizuneko errealitatera egokitu nahi du, biztanleria osoaren eskakizun soziosanitarioei aurre egiteko gai diren profesional trebeak eta gizatiarrak prestatzeko.

Espezialitateko Programa Ofizialak adierazten duenez, eskumenen arloei lotuta egongo da prestakuntza, eta lehentasun- eta erantzukizun-mailak ezarriko ditu, tutorearen eta egoiliarren arteko harremana ardatz zentrala izanik egonaldi osoan zehar.

2. GAITASUN OROKORRAK ETA ESPEZIFIKOAK

Familia-medikuaren profila, alderdi didaktikoei dagokienez, 6 gaitasun-eremutan antolatzen da. Gaitasun-eremu horiek estu lotuak daude Espezialitateko Programa Ofizialean zehaztutako gaitasun-arlo espezifikoekin.

- Oinarrizko gaitasunen arloa: komunikazioa, arrazoiketa klinikoak, kudeaketa eta bioetika.
- Norbanakoaren arretari lotutako gaitasun-arloak.
- Familiaren arretarekin lotutako gaitasun-arloak.
- Komunitatearen arretarekin lotutako gaitasun-arloak.
- Prestakuntzarekin eta ikerketarekin lotutako gaitasun-arloak.

OINARRIZKO GAITASUNEN ARLOA

- **Komunikazioa:** entzuteko gaitasuna eta enpatia garatzea, beharrezkoak dira-eta erabiltzaileekin harreman ona izateko.
- **Arrazoiketa kliniko:** era egokian arrazoitzeko gaitasuna eskuratzea, egoera larrienak detektatu ahal izateko. Horretarako, keza zehaztugabe batetik abiatuta, orientazio diagnostiko zehatzagoa prestatuko da. Praktika klinikoko gidak eta protokoloak kudeatzea.
- **Kudeaketa:** kontsulta modu efizientean antolatzea. Proba osagarriak, bitarteko terapeutikoak eta kontsulta espezializatuak modu arrazionalen erabiltzea. Erregistroak, informazio-sistemak eta tresna informatikoak erabiltzea, datu guztiak era konfidentzian erabiltzen direla zainduta.
- **Bioetika:** pazientearekin izaten den harremanaren alderdi etikoak (errespetua, intimitatea, konfidentzialtasuna, autonomia, baimen informatua). Jarduera profesionalaren alderdi etikoak (preskripzioa, bitartekoen banaketa, ikerketa, harremanak industria farmazeutikoarekin, etab.).

NORBANAKOAREN ARRETARI LOTUTAKO GAITASUN-ARLOAK

Familia-medikua, nagusiki, norbanakoei beren bizitzan zehar modu jarraituan arreta eman behar dien mediku kliniko ona da. Kontsultan nahiz etxean eman dezake arreta; era programatuan, eskariaren arabera edo larrialdietan; arazo akutuetan eta kronikoetan, eta lana modu eraginkor eta efizientean eginda.

Osotasunaren arreta eta luzetarako arreta familia-medikuaren profil profesionalaren berezko bi ezaugarri dira. Egoilarrak bere pazienteen historia klinikoak osasunaren eta gaixotasunaren alderdi biologikoak, psikikoak eta sozialak kontuan hartzen dituen ikuspegi batetik egiten ikasiko du.

Egoilarrak osasun-arretako banakako prozesu bakoitzari dagozkion trebetasun teknikoak eskuratuko ditu, aurrera eramateko honako hauek:

- **Plan diagnostikoa**, zeinak kontuan hartuko duen diagnostiko bereizgarri egoki bat egitea, proba osagarriak ongi interpretatzea eta, hala badagokio, beste espezialista batzuen iritziak jasotzea.
- **Plan terapeutikoa**, farmakologikoa edo ez-farmakologikoa, zeina pazientearekin landu eta negoziatuko duen.
- **Jarraipen-plana**, tratamenduarekiko atxikiduraren eta lortutako emaitzen ebaluazioarekin; egoera bakoitzean, arreta jarraitua eta espezifikoa bermatuta.

FAMILIAREN ARRETAREKIN LOTUTAKO GAITASUN-ARLOAK

Familia-medikuak bi mailatan aritzen den unitate gisa ulertu behar du familia bakoitza: bizitza eta osasuna garatzen diren testuinguru sozialaren parte gisa eta osasunerako bitarteko gisa.

Egoilarrak ikasi beharko du familiarekin egiten den elkarrizketa bere praktika klinikoan sartzen, genograma egiten eta interpretatzen eta familiaren bizi-zikloak eta bizitzako

gertaera eta etapa estresagarrien trantsizioa ezagutzen. Horretarako, ziklo eta gertaera horiek ebaluatuko ditu, eta haien ondorioen berri izan behar du.

Garrantzitsua da egoiarrak familia-baliabideak, pertsonen eta haien familiek dituzten gizarte-laguntza eta sarea identifikatzen laguntzen duten tresnak ezagutzea, bai eta disfuntzioen eta familia-jatorriko arazo psikosozialen berri jakiten laguntzen duten tresnak ere.

KOMUNITATEAREN ARRETAREKIN LOTUTAKO GAITASUN-ARLOAK

Osasuna hobetzeko eta desberdintasunak murrizteko, familia-medikuak esku hartu behar du osasun-sistemakoa ez den beste testuinguru fisiko eta sozialean dauden osasunaren faktore erabakigarrietan.

Egoiarrak herritarren osasun-beharrak identifikatzeko behar beste informazio lortzen ikasiko du. Horretarako, komunitatea, oro har, arretaren subjektutzat hartuko du, osasunean desberdintasunak dituzten arrisku-taldeak identifikatuko ditu eta komunitateko osasun-arazoei aurre egiteko eta subjektu ahulenak osasun-sisteman sartzeko esku-hartzeak programatu eta ezarriko ditu.

Komunitateari arreta emateko alderdiari erreparatuta, hau ikasi behar du familia-medikuak: batetik, ingurumenaren alderdiak eta osasunean dituen ondorioak ezagutzeko eta kontrolatzeko behaketa epidemiologikoko sistemak erabiltzen; eta, bestetik, modu aktiboan lan egiten biztanleria osoaren osasuna hobetu nahi duten komunitateko erakundeekin eta gainerako instituzioekin batera.

PRESTAKUNTZAREKIN ETA IKERKETAREKIN LOTUTAKO GAITASUN-ARLOAK

Familia-medikuak etengabe prestatzen ari den profesionala izan behar du, gaitasun profesionala aldi oro mantendu eta hobetzen duena. Horretarako, saio klinikoak, bibliografikoak, berrikuspenekoak eta abar prestatzeko eta azaltzeko behar diren trebetasunak eskuratu behar ditu, bai eta Familia Medikuntzako graduaurreko eta graduondoko prestakuntzan lan egin ere.

Egoiarrak, bilaketa bibliografikoa egiten ikasteaz gain, datu-baseak, informazio-baliabideak eta dokumentazio medikoa ezagutuko ditu, eta ebidentzian oinarritutako informazioa lortzen ikasiko du.

Egoiarrak aldizkari zientifikoetan argitaratzen diren ikerketen emaitzen kalitatea eta garrantzia ebaluatzen jakin behar du. Horretarako, irakurketa kritikoa egiteko ohitura eta bere laneko hipotesi eta galderei erantzuteko ikerketa-proiektu bat garatzeko oinarritzko ezagutzak eskuratu beharko ditu, epidemiologia klinikoaren eta ebidentzian oinarritutako medikuntzaren metodoak eta ezagutzak bereganatuta.

FAMILIA ETA KOMUNITATE MEDIKUNTZA: GAITASUNEN LABURPENA

GAITASUN OROKORRAK ⁽¹⁾	GAITASUN-ARLO ELKARTUAK
GAITASUN-EREMUAK	
1. Jarrerak/Balioak/Profesionaltasuna	3. eta 4. arloak
2. Komunikazioa: asistentziala eta beste maila batzuetakoa	1. eta 6. arloak
3. Pazientearen zainketak eta trebetasun klinikoak	2., 5. eta 6. arloak
4. Ezagutzak	1. arlotik 8. arlora
5. Osasun-sistemaren testuinguruan oinarritutako praktika	3. eta 7. arloak
6. Ikaskuntzan eta etengabeko hobekuntzan oinarritutako praktika	3. eta 8. arloak
GAITASUN ESPEZIFIKOAK. Espezialitatearen Programa Ofiziala (BOE)	
<i>Oinarrizko gaitasunak (komunikazio asistentziala, arrazoiketa klinikoa, arretaren kudeaketa, bioetika); Norbanakoaren arreta Familiaren arreta Komunitatearen arreta Prestakuntza, irakaskuntza eta ikerkuntza</i>	
GAITASUN-ARLOAK	
1. Komunikazio asistentziala	
2. Arrazoiketa klinikoa	
3. Arreta kudeatzea (kudeaketa klinikoa, talde-lana, lanaren kudeaketa, informazio-sistema, kalitatearen kudeaketa, erantzukizun profesionala)	
4. Bioetika	
5. Norbanakoaren arretari lotutako gaitasunak	
5.1. Osasun-premia eta arazoak artatzea	
Arazo kardiobaskularrak	Larruazaleko arazoak
Arnasketa-arazoak	Traumatismoak, istripuak eta intoxikazioak
Digestio-hodiko eta gibelesko arazoak	Giltzurrunetako eta gernu-bideetako arazoak
Arazo infektzioak	Gihar eta hezurretako arazoak
Metabolismoko eta endokrinologiako arazoak	ORLko arazoak
Jokabide-arazoak eta osasun mentalekoak	Begietako arazoak
Nerbio-sistemako arazoak	Mendekotasun-arriskuko jokabideak
Arazo hematologikoak	Larrialdiak eta emergentziak
5.2. Herritar-taldeekin eta arrisku-faktorea (AF) duten taldeekin lan egitea	
Haurren arreta	Adinekoen arreta
Nerabeen arreta	Mugitu ezin den pazientearen arreta
Emakumearen arreta	Hilzorian dagoen pazientearen eta zaintzailearen arreta eta dolua
Helduen arreta	Familia- eta gizarte-arriskuko egoeretan arreta
Langileen arreta	ematea
6. Familiari lotutako gaitasunak	
7. Komunitateari lotutako gaitasunak	
8. Prestakuntzari, irakaskuntzari eta ikerkuntzari lotutako gaitasunak	

1. Moran-Barrios J. Un nuevo profesional para una nueva sociedad. Respuestas desde la Educacion Medica: la formacion basada en competencias. Rev. Asoc. Esp. Neuropsiq. 2013; 33 (118): 115-21.

GAITASUN OROKORRAK¹ ETA GAITASUN ESPEZIFIKO ELKARTUAK

1. JARRERA/BALIO PROFESIONALAK (PROFESIONALITASUNA) ETA ETIKA

Zuzentasuna erakusten du, erantzukizuna onartzen du, eginkizunak betetzen ditu. Bere erabakien eta ekintzen etika eta lege-erantzukizunak bere gain hartzen ditu. Lanbideari lotutako kode deontologikoen arabera jokatu du. Errespetua eta interesa erakusten du paziente eta senideen aurrean. Pazienteari informazio egokia eman, eta pazientearen iritzia kontuan hartu eta errespetatu du. Pertsonen eta senideen inplikazioa sustatu du erabakiak hartzeko orduan. Ez du paziente bat bera ere alboratu, eta unean uneko premien arabera laguntza eta arreta ematen saiatzen da. Bere lan-ingurunean jarrera pertsonal eta interpersonal egokia agertzen du. Etengabeko ikasketarako jarrera du. Lanpostuan modu aktibo eta dinamikoan dago inplikaturatuta. Puntuala da eta ordutegia betetzen du.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 4. arloa: Bioetika

2. KOMUNIKAZIOA: Komunikazio asistentziala eta beste maila batzuetakoa

Gai da pazienteekin enpatian, konfiantzan, ulermenean eta konfidentzialtasunean oinarritutako harremana edukitzeko. Gai da kalitatezko elkarriketa bat egiteko, pazientearekiko konexioari eta informazioa jaso eta eskaintzeari dagokionez. Familiarekiko komunikazioa: gai da pazientearen arazoei buruzko informazio kliniko garrantzitsua bildu eta laburtzeko. Gai da pazientearen senideei informazioa modu egokian emateko. Albiste txarrak eman behar baditu, informazioa modu egokian baliatzeko gai da. Lantaldeko kideekin eta gainerako profesionalekin modu egokian komunikatzeko gai da. Talde barruko arazo, jarduera eta erabakiekiko interesa du. Taldeko jardueretan parte hartzen du. Pertsonen zainketen jarraipenerako ekintzak aurrera eramaten ditu, dagokien osasun-arretako mailekin edo eragileekin hitz eginez. Profesionalen foroetan parte hartzeko gaitasuna du.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 1. arloa: Komunikazio asistentziala. 6. arloa: Familien arreta

3. PAZIENTEEN ZAINTZA ETA TREBETASUN KLINIKOAK

Unean uneko kasuaren arabera, egokia den anamnesia egiteko gai da. Miaketa fisiko egokia egiteko gai da. Diagnosi-hipotesiak eta arrazoizko diagnosi diferentzialak planteatzeko gai da. Zuzen maneiatzen ditu oinarritzko miaketa osagarriak (analitika, X izpiak, EKG...): indikazioa, interpretazioa, emaitza normalak eta anormalak desberdintzea, eredu anormal ohikoenak identifikatzea. Bildutako informazioa modu egokian integratzen du. Trebetasuna du bere mailari dagozkion prozedura teknikoak aurrera eramateko. Adierazitako arazorako egokiak diren eta pazientearen ezaugarrietara egokitzen diren jarduera-planak proposatzeko gai da. Pazientearen eboluzioaren jarraipena eta ebaluazioa egiteko gai da. Informazio-sistemako oinarritzko erregistroak (esaterako, historia klinikoak) behar bezala betetzen ditu.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 2. arloa: Arrazoizko klinikoak. 5. arloa: Norbanakoaren arreta. 6. arloa: Familien arreta

4. EZAGUTZAK

Bere mailarekin bat datozen jakintza kliniko nahikoak eta eguneratuak ditu. Jakintzak jardun klinikoan aplikatzen ditu. Ekintza eta erabakien oinarri diren printzipioak ulertzen ditu. Iritzi kliniko egokiak erakusten ditu.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 1. arlotik 8. arlora

5. OSASUN-SISTEMAREN TESTUINGURUAN OINARRITUTAKO JARDUNA (Osasun Publikoa, osasun-sistemak, osasunaren sustapena eta bitartekoen kudeatzailea)

Komunitatean osasuna babesteko eta sustatzeko duen ardura ulertzen du. Pazienteari eragiten dioten osasun-faktore erabakigarriak identifikatzen ditu. Zentroen antolaketa eta osasun sistema ezagutzen ditu. Baliabideen arrazoizko erabilera kontuan hartzen du: bitarteko terapeutikoak, diagnostikoak, denbora, JT, etab. Praktika Klinikoko Gidaliburuak ulertu eta erabiltzen ditu, eta, erabakiak hartu behar dituzenean, Ebidentzia Oinarritutako Osasun Arretari lotutako printzipioak aplikatzen ditu. Erabakiak hartzerakoan, kontuan hartzen du pazientearen segurtasuna. Bere jardunean segurtasun klinikoaren eta kalitate asistentzialaren printzipioak txertatzen ditu. Modu egokian kudeatzen du dokumentazio klinikoak: historia klinikoak, kodifikazioak, bilakaera-orriak, interkontsulta, JT, ziurtagiriak, txostenak, baimen informatua, etab. Ongi kudeatzen du kontsulta (esaterako, jardueraren antolaketa), eta gaitasuna dauka taldean lan egiteko.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 3. arloa: Arretaren kudeaketa – Kudeaketa klinikoak, informazio-sistemak. 7. arloa: Komunitatearen arreta

6. IKASKUNTZAN ETA ETENGABEKO HOBETUNTZAN OINARRITUTAKO PRAKTIKA (ANALISI KRITIKOA – AUTOIKASKUNTZA)

Autoikaskuntzaz arduratzen da. Ikaskuntza interesa, erantzukizuna eta ekimena agertzen ditu. Berak zuzentzen du autoikaskuntza-prozesua. Autoprestakuntzarako bitarteko egokiak darabiltza. Zalantza klinikoak dituzenean, behar bezala egiaztatutako informazio-iturriak erabiltzen ditu. Informazio zientifikoa modu kritikoa aztertzen du. Zentroak/zerbitzuak antolatutako prestakuntza-jardueretan parte hartzen du. Kalitatezko saio klinikoak aurkezten ditu, metodologia egokia baliatuta. Bere jardunaren autoebaluazioaren aldeko jarrera positiboa dauka. Bere esku-hartzeak aztertu, eta hobetu behar diren aldeak identifikatzen ditu. Bere jardun klinikoaren erregistro egokiak ditu, hori aztertzeko eta hobetzeko asmoz. Egindako akatsak onartzeko gai da, eta akatsetatik eta kritiketatik ikasteko gai da. Jarrera aldatzeko gai da. Bere eta beste ikaskuntzarako eta garapen profesionalerako esperientzietan parte hartzen du. Ikerketa-prozesuetan ekarpenak egiten ditu. Galderak eginez eta ebidentziak bilatuz, ikerketa-lanean inplikatu da.

Gaitasun espezifikoko elkartuak. 3. arloa: Arretaren kudeaketa – Kalitatea – Talde-lana. 8. arloa: Prestakuntza, irakaskuntza eta ikerkuntza

3. PRESTAKUNTZA-PROGRAMA

3.1. PROGRAMAREN GARAPENA

IRAUPENA	ORDU KOPURUA, URTEAN
4 urte	1.614,50 ordu

3.2. HELBURU OROKORRAK

Familia eta Komunitate Medikuntzako programak honako hauek egiten lagunduko dieten ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak eman behar dizkie espezialistei:

- Bai norbanakoaren bai kolektiboaren osasuna-gaixotasuna prozesuari bere historia naturalean zehar aurre egitea, sustapen-, babes-, osatze- eta errehabilitazio-jarduera integratuen bitartez.
- Norbanakoari bere osotasunean begiratzea: gaixotzeko modua baldintzatzen duten alderdi psikologikoak eta sozialak eta ingurumen-alderdiak antzeman, eta horietan oinarrituta ekin.
- Norbanakoen eta komunitatearen parte-hartzea onartzea eta sustatzea.
- Bere komunitatearen osasun-egoeraren eta osasun-zerbitzuen irisgarritasunaren arduradun sentitzea, eta hori zailtzen duten arazoak ezagutzea eta gainditzea.
- Lehen mailako arazoak ezagutu, eta horiei ekitea, bitartekoak modu efizientean erabilia.
- Lehen mailako arretarako teknologia egokia erabiltzea, eta ongi aplikatzea erreferentzia-mailak.
- Diziplina anitzeko taldean lan egitea.
- Metodo zientifikoa jarduera klinikoaren, epidemiologikoaren, irakaskuntzakoaren eta ikerketakoaren oinarri gisa erabiltzea.
- Osasun-programa integralak planifikatu, gauzatu eta ebaluatzea, hala, herritarren beharrei erantzun egokia emateko.
- Graduatu aurreko eta ondoko medikuen eta beste profesional sanitario batzuen prestakuntzan parte hartzea, bere ezagutza propioak etengabe eguneratuta.
- Ikerketa epidemiologikoko, klinikoko eta sozialeko programak diseinatu eta gauzatzea.
- Medikuen eta norbanakoaren arteko harreman *personalizatua eta gizatiarra* sortzea eta mantentzea, alegia, ez dadila teknologia jakin bat aplikatzea besterik izan.
- Bere jardueraren betebeharez eta mugez jakitun izatea, osasun-sistemako gainerako profesionalekin era koordinatuan lan eginik.

3.3. IRAKASKUNTZA-EGITURA

3.3.1. Familia eta Komunitate Arretako Irakaskuntzako Unitate Multiprofesionala

Arabako Familia eta Komunitate Arretako Irakaskuntzako Unitateak 1989. urtean hasi zuen bere ibilbidea. 2015. urtean, erizaintza espezializatuko prestakuntza ezarri zenean, Familia eta Komunitate Erizaintza sartu zen, eta horrela eratu zen gaur egungo Lehen Mailako Arretako Irakaskuntzako Unitate Multiprofesionala.

Gaur egun, honako hauek osatzen dute unitatea:

- Ikasketaburua: María Jesús Serna Sagarminaga
- Erizaintzako Azpibatzordeko burua: Sheila Sánchez Gómez
- Osasun-teknikaria: Uxune Apalategi Gómez
- Administrazioako langileak: Pilar Ocáriz Oraa

Unitate honen zeregina da Familia eta Komunitate Medikuntzako Prestakuntza Programa Ofizialak gure inguru soziosanitarioaren ezaugarri berezietara egokitzea, egoiliarak ebaluatzea eta haien gaitasunen erantzule izatea Espezialitatearen Batzorde Nazionalaren aurrean.

3.3.2. Eremu-ikaskuntzako zentroak

I. GUNEA: ARABA ESI

ARABA UNIBERTSITATE OSPITALEA (Txagorritxuko eta Santiagoko egoitzak)

Aranbizkarra I OZ
Alde Zaharra OZ
Lakua-Arriaga OZ
Olagibel OZ
Salburua OZ
Sansomendi OZ
Zabalgana OZ

Aranbizkarra II OZ
Habana OZ
Lakuabizkarra OZ
Olarizu OZ
San Martin OZ
Txagorritxu OZ
Zaramaga OZ

II. GUNEA: DEBAGOIENA ESI

DEBAGOIENEN ESKUALDE-OSPITALEA

Arrasate OZ
Oñati OZ
Bergara OZ

IRAKASKUNTZAKO KOLABORATZAILEAK:

Larrialdietako Lurralde Unitatea
EAG: Etengabeko Arretarako Gunea
Ospitalez Kanpoko Osasun Mentaleko Sarea
Emakumearen Arretarako Zentroak
Kanpezuko landako OZ
Norte Zuia landako OZ
Norte Legutio landako OZ

Gizarte Segurantzako Institutu Nazionala
Zaballa OZ (espetxe-baliabideak)
Udaleko Osasun Publikoaren Zerbitzua
Gizarte Ongizaterako Foru Erakundea

Araba ESIko osasun-zentroi buruzko informazioa:

http://www.osakidetza.euskadi.eus/r85-gkoara03/eu/contenidos/informacion/oarab_nuestros_centros/eu_def/index.shtml

Debagoiena ESIko osasun-zentroi buruzko informazioa:

http://www.osakidetza.euskadi.eus/r85-gkoara03/eu/contenidos/informacion/oarab_nuestros_centros/eu_def/index.shtml

3.4. PRESTAKUNTZA-BLOKEAK ETA HELBURU OROKORRAK

Urtea	Prestakuntza-egonaldia	Iraupena	Baliabidea	Etengabeko arreta	Blokea
E1	Lehen Mailako Arreta	5 hilabete	Osasun-zentroa	5 guardia hilean, ospitalean (medikuntza eta traumatologia)	1. BLOKEA
	Larrialdiak	Hilabete bat	Ospitalea		
	Barne-medikuntza eta espezialitate medikoak	6 hilabete	Ospitalea		
E2	Barne-medikuntza eta espezialitate mediko-kirurgikoak	9 hilabete	Ospitalea	4 guardia hilean ospitalean (medikuntza eta traumatologia)	2. BLOKEA
	Lehen Mailako Arreta	3 hilabete	Osasun-zentroa	Guardia bat hilean LMAN	3. BLOKEA
E3	Osasun mentala, ginekologia, pediatria, zainketa aringarriak, erradiologia eta dermatologia	8 hilabete	Kanpoko kontsultak	4 guardia hilean ospitalean (medikuntza, traumatologia eta pediatria)	4. BLOKEA
	Lehen Mailako Arreta (landakoa)	Hilabete bat	Osasun-zentroa		
	Gaitasunak doitzea Hautazko eta kanpoko txandaketak	3 hilabete	Osasun-zentroa		5. BLOKEA
E4	Lehen Mailako Arreta	12 hilabete	Osasun-zentroa	3 guardia hilean ospitalean Guardia bat hilean LMAN	6. BLOKEA

Irakaskuntza Unitateak egiten du txanden egutegia, programako prestakuntza-helburuak eta ospitale bakoitzeko ezaugarriak kontuan hartuta. Egoiliar bakoitzarentzat era individualizatua ezartzen da.

1. BLOKEA: E1, lehen seihilekoan (osasun-zentroa)

Helburu orokorrak:

- Osasun-zentroko eta eremuko antolamendua eta ezaugarriak ezagutzea.
- Osasun-zentroari atxikitako populazioaren ezaugarri soziodemografiko eta osasun-ezaugarri nagusiak ezagutzea.
- LMAko informazio-sistemaren oinarriko erregistroak erabiltzea.
- Osasun-zentroan egiten diren jardueretan parte hartzea.
- Familia Medikuntzan erabakiak hartzearen ezaugarri bereziak bereiztea: irisgarritasuna, gaixotasun ez-diferentziatua eta/edo bere lehen aldietan, antolamendu-falta gaixotasuna agertzen denean, luzeratako arreta, etab.
- Ziurgabetasuna erabakiak hartzeko prozesuari berezkoa zaion zerbait gisa hartzea.
- Txandaketaren bukaeran, modu arduratsuan eta bere esperientziak ahalbidetzen dion neurrian, osasun-zentroetan izaten diren arazo ohikoenez arduratzeko gai izatea (betiere bere tutoreak gainbegiratuta).

Baliabideak:

Osasun-zentroa
Guardiak ospitaleko atean

2. BLOKEA: E1, bigarren seihilekoan, eta E2 (arlo medikoak eta mediko-kirurgikoak)

Helburu orokorrak:

- Historia klinikoa egiten ikastea, kontuan harturik aurrean dituen osasun-arazoan alderdi fisikoak, psikikoak eta sozialak.
- Txandak egiten dituen espezialitate guztietan, Lehen Mailako Arretako patologia nagusiak zuzen miatzen, diagnostikatzen eta tratatzen jakitea.
- Espezialitateetako gainerako patologiak eta Lehen Mailako Arretatik bideratzeko eta jarraipena egiteko irizpideak ezagutzea.
- Oinarriko prozedura diagnostikoen indikazioa eta interpretazioa ezagutzea
- Bibliografia medikoa erabiltzen ikastea, ospitaleko prestakuntza-jardueretan entzule eta hizlari gisa parte hartzea (saioa, ikastaroak, etab.) eta ikerketa-jardueretan elkarlanean aritzea.

Baliabideak:

Ospitalea: ospitalizazio-solairua eta kanpoko kontsultak
Ospitaletik kanpoko kontsultak.

3. BLOKEA: E2, laugarren hiruhilekoan (osasun-zentroa)

Helburu orokorrak:

- LMAko berezko lanari berriz heltzea, urtebeteko ospitaleko txandaketen ondoren.
- Tutorearen eta egoiliarren arteko elkarrizketetan txandaketa-aldi horretarako adostutako ikaskuntza jarduerak garatzea.
- Mota haueko pazienteen arretara ohitzea: patologia anitzekoak, kronikoak, adinekoak, etxekoak, etab.
- Ospitaleko bigarren txandaketa-zikloan egin behar den ikaskuntza orientatzea.

Baliabideak

Osasun-zentroa
Guardiak ospitaleko atean

4. BLOKEA: E3 (haurren arreta, emakumeen arreta, bizitzako azken etapako arreta, osasun mentala, landa-medikuntza)

Helburu orokorrak:

- Adin pediatrikoko pazienteek izan ohi dituzten gaixotasunen eta gaixotzeko moduaren ezaugarri bereizgarriak ezagutzea.
- Emakumeen arretaren, arrisku txikiko haurdunaldiaren jarraipenaren eta antisorgailuen prebentzio-jarduera espezifikoak ezagutzea.
- Gaixotzea eragiten duten emozioen eta gatazka psikologikoen mundua eta osasun mentaleko arazoak ezagutzea.
- Landa-eremuan Lehen Mailako Arretan jarduteari lotutako berezitasunak ezagutzea.
- Zainketa aringarriak ezagutzea eta horietara ohitzea.
- Proba erradiologiko nagusien indikazioa eta interpretazioa ezagutzea

Baliabideak:

Ospitaletik kanpoko pediatria
EAZ
Ospitaletik kanpoko Osasun Mentaleko Modulua
Zainketa Aringarrien Unitatea
Ospitalea

5. BLOKEA: E3, 1-3 HILABETE (gaitasunak egokitzea/kanpoko txandaketak)

Helburu orokorrak:

Hautazko txandaketak eta kanpoko txandaketak luzatu/osatzeko txandaketaren barruan kokatzen dira, Irakaskuntza Unitateetako prestakuntza-programari erantsitako balio gisa. Haien edukiek eta helburuek bat etorri behar dute Espezialitateen Programa Ofizialetan ezarritakoarekin eta dagozkien profil profesionaletan definitutako gaitasunekin.

Baliabideak:

Ospitalea

Baliabide laguntzaileak

Irakaskuntzarako bermea daukaten ospe ezaguneko zentro nazional eta atzerriarrak

6. BLOKEA: E4 (osasun-zentroa)

Helburu orokorrak:

- Pazientean oinarritzen den metodo kliniko eta kudeaketa kliniko ezagutzea.
- Gai izatea ikuspegi biopsikosoziala lantzeko, testuinguru familiarra eta soziala kontuan hartuta eta horri helduta, eta etxeko eta komunitateko arreta barnean hartuta.
- Komorbiditatea kudeatzen trebatzea. Patologia anitzeko pazienteak.
- Kronikotasun-estrategia eta esparru soziosanitarioa ezagutzea.
- Gaixotasunak prebenitzeko eta osasuna sustatzeko jarduerak egiteko beharra eta aukera baloratzea, bai eta zainketa aringarrien beharra ere, beharrezkoa denean.
- Sendagaiak zuhertasunez erabiltzeko gaitasunak eskuratzea: pazientearen historia farmakoterapeutikoa kudeatzea. Sendagaiaren eta medikalizazioaren gehiegikerien inguruan gogoeta egitea. Sendagaiak kentzea.
- Praktikan sartzea pazientearen segurtasunaren kultura.
- Partekatutako erabakien alorreko abileziak barneratzea, ebidentzia, onura eta arriskuen balantzea eta pazientearen balioak eta nahiak integraturik.
- Informazio-sistemako erregistroak era egokian erabiltzea (Historia, NABG, JT, MAE...).

Baliabideak:

Osasun-zentroa

Ospitalea/Kanpoko kontsultak/Beste baliabide batzuk (hautazko txandaketak)

Zentro soziosanitarioak

GSIN (Gizarte Segurantzako Institutu Nazionala)

Espetxeko osasuna

4. PRESTAKUNTZA-IBILBIDE EREDUA

4.1. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK

2022	Mes 1	Mes 2	Mes 3	Mes 4	Mes 5	Mes 6	Mes 7	Mes 8	Mes 9	Mes 10	Mes 11	Mes 12
R1	CENTRO DE SALUD					URG	M.INTERNA		NEUMO		CARDIO	
R2	NEURO		DIGESTIVO		ENDOCRINO		C. DE SALUD		PEDIATRÍA		ORL	GINE
R3	TR/RHB	RX	S.MEN	C. DE SALUD		PALIA	H.DOM	RURAL	DERMA	AJUSTE COMP/EXT		
R4	CENTRO DE SALUD											

4.2. ERANTZUKIZUN-MAILA

EGOILIARRAREN ERANTZUKIZUN-MAILAREN ARABERAKO HELBURUAK	
3. maila	<p>Trebetasunak (T): egoiliarra tutoretza zuzenik gabe gehienetan egiteko gai izan behar dena. Egoiliarrak egiten du, eta, ondoren, horren berri ematen du (jarduera autonomia).</p> <p>Ezagutzak (E): praktika autonomorako behar den ezagutza-maila.</p>
2. maila	<p>Trebetasunak (T): egoiliarrak zuzenean egiten dituen eginkizunak, tutore edo ondokoaren gainbegiratze zuzenaren pean (lan-egite gainbegiratua).</p> <p>Ezagutzak (E): tutorearen unean uneko laguntzaren beharizana dauka ezagutza-arloko hutsuneak betetzeko.</p>
1. maila	<p>Trebetasunak (T): tutoreak edo ondokoak zuzenean egiten dituen zereginak, egoiliarra begira duela edo hark lagunduta (behaketa).</p> <p>Ezagutzak (E): gaiari buruzko irakaskuntza jaso du.</p>

4.3. HELBURU ESPEZIFIKOAK

4.3.1. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E1

OSASUN-ZENTROKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (5 hilabete)	
<p>Osasun-zentroko txandaketa-aldia amaitutakoan, kontsultan arreta ematen zaien osasun-arazo edo kontsultara joateko kasurik ohikoenen arreta-prozesuan (batez ere zailtasun gutxienekoak), egoiliarak gaitasun nahikoa lortua izango du honako hauek egiteko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalitateko historia klinikoa • Oinarrizko miaketa fisiko egokia • Iritzi diagnostikoaren planteamendu eta diagnostiko diferentzial egokia • Oinarrizko miaketa osagarriak zuzen maneiatzea: analitika, toraxeko X izpien irakurketa sistematikoa eta EKG, emaitza normala eta anormala ezberdintzea eta LMAko eredu anormal ohikoenak identifikatzea • Jarduera-plan bat proposatzea • Informazio-sistemako beste oinarrizko erregistro batzuk behar bezala betetzea (NABG, konplexutasun gutxiko prozesuen JT, MAE). 	
Oinarrizko gaitasunen arloa	
2. maila	
<i>Komunikazio asistentziala.</i>	
Kalitatezko elkarrizketa klinikoa egitea, pazientearekiko konexioari eta informazioa jaso eta eskaintzeari dagokionez.	T
<i>Bioetika.</i>	
Gatazka etiko bat antzematea eta kasua tutorearekin eztabaidatzea, inplikaturik dauden balioak hartuta erreferentzia modura.	T
Familiari lotutako gaitasunen arloa	
2. maila	
Paziente eta senideen informazio biopsikosozial guztia erregistratzea, genogramaren bitartez.	E
Komunitateari lotutako gaitasunen arloa	
2. maila	
Osasun-zentroko erreferentziatzeko komunitatearen egoera aztertzea: ezaugarri soziodemografikoak, osasun-determinatzaileak eta biztanleriaren gaixotasunak eta heriotzen zergatia ezagutzea.	E
Eskuragarri dauden familia-baliabideak identifikatzea.	T

BARNE-MEDIKUNTZAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Historia klinikoa zuzen egitea	T
Miaketa fisiko egokia egitea	T
2. maila	
Sindromeak bideratzea: sindrome orokorra/sukarra/anemia/poliartralgiak	T
Paziente kroniko pluripatologikoa eta polimedikatua artatzea	T
Kasu bakoitzari dagozkion proba osagarri egokiak agindu eta interpretatzea (analisiak, ekografia, OTA, EMN, erradiologia kontrastearekin, endoskopia...)	E
Proba osagarrien indikazioak eta interpretazioa ezagutzea	E
Sindrome garrantzitsuetan, bideratzeko irizpideak eta alta ondorengo jarraipena ezagutzea (beste baliabide soziosanitarioekin koordinatzeko beharrezana)	E

ENDOKRINOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
II motako diabetesaren zainketa (kontrolatzen zailak diren pazienteei arreta berezia emanez)	T
Ahotik hartzeko antidiabetikoak eta larruazalpeko eta zain barneko intsulina-terapia	T
Obesitatearen eta hiperlipidemien zainketa	T
Hipotiroidismoa kudeatzea	T
Hipertiroidismoaren diagnostikoa, hasierako orientazioa eta bideratzeko irizpideak	T
Heziketa diabetologikoaren estrategiak ezagutzea	E
Endokrinologiara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
Nutrizio enteralaren eta parenteralaren indikazioak ezagutzea	E
Guruin suprarrenalako patologia ezagutzea	E
2. maila	
Obesitatearen kirurgiaren indikazioak eta teknikak ezagutzea	E

DIGESTIBOKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Historia digestiboa zuzen osatzea	T
Miaketa fisiko egokia egitea	T
Oinarrizko prozedura diagnostikoen interpretazioan sakontzea: analitika espezifikoa eta X izpiak	T
Digestibora bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Ohiko patologia digestiboen kudeaketa diagnostiko-terapeutikoa (dispepsia, ultzera, gibel-behazunetako patologia)	T
Patologia larriak eta egoera ezegonkorrekoak ezagutzea eta baloratzea	T
Hesteetako gaixotasun inflamatorioa kudeatzen jakitea	E
Proba osagarriak agintzeko irizpideak ezagutzea (ekografia, OTA, erradiologia kontrastearekin, endoskopia)	E

4.3.2. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E2

KARDIOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Historia kardiologikoa zuzen osatzea	T
Miaketa fisiko egokia egitea	T
EKGaren interpretazioan sakontzea	T
Toraxeko X izpiak zuzen interpretatzea, kardiologia-patologia ohikoenetan	T
Kardiopatiatan, antikoagulazioari buruzko indikazioak eta arrisku/onura balantze indibidualizatua ezagutzea (tronboenbolikoa/hemorragikoa)	E
Kardiologiara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Zuzen kudeatzea ohiko patologia kardiologikoetako diagnostiko-terapeutikoa (kardiologia iskemikoa, bihotz-gutxiegitasuna, fibrilazio aurikularra) egoera egonkorrean	T
Hurbilketa diagnostikoa egitea, eta beste kardiologia-patologia batzuk bideratzeko irizpideak ezagutzea: arritmiak, balbulopatiak, miokardiopatiak, endokarditis bakterianoa, arteria handien patologia (aortako aneurisma)	T
Kardiologiako patologia larriak eta egoera ezegonkorrekoak ezagutzea eta baloratzea	T
Kardiologiako zauri txikiko ohiko probak (esfortzu-proba, ekokardiograma, Holter, mahai baskulatailea) agintzea eta interpretatzea	T
Taupada-markagailuari buruzko indikazioak ezagutzea	E
1. maila	
Irudi-teknikek kardiologiako patologian zer aplikazio dituzten ezagutzea (OTA ebakianitza eta ENM)	E
Kirurgia birbaskularitzailearen eta balbula-aldaketaren indikazioak ezagutzea	E

PNEUMOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Historia pneumologikoa zuzen osatzea	T
Miaketa fisiko egokia egitea	T
Behar bezala indikatzea eta interpretatzea: toraxeko erradiografia, arnasketa-proba funtzionalak,	T
Inhalagailuak agintzea eta erabiltzea	T
Pneumologiara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Ongi kudeatzea ohiko arnas patologien diagnostiko-terapeutikoa (asma bronkiala, BGBK,	T
Arnas patologia larriak eta egoera ezegonkorrekoak ezagutzea eta baloratzea	T
TBKren diagnostikoa, terapeutika eta bilakaeraren kontrola ezagutzea	E
Arnasketa-probak agintzeko eta interpretatzeko irizpideak ezagutzea (OTA, arnasbideetako	E
Oxigenoterapiari buruzko argibideak ezagutzea	E
1. maila	
Prebalentzia txikiko gaixotasunen diagnostikoa ezagutzea (sarkoidosia, biriketako fibrosia)	E

NEUROLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Historia neurologikoa zuzen osatzea	T
Behar bezala osatzea oinarrizko miaketa fisiko neurologikoa	T
Neurologiara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Modu egokian bideratzea ohiko sintomatologia eta patologia neurologikoen diagnostikoa-terapeutika (zefalea eta aurpegiko algiak, dardarak, bertigoa...)	T
Patologia neurologiko larriak eta egoera ezegonkorrekoak ezagutzea eta baloratzea	T
Narriadura kognitiboa eta dementzia artatzea	E
Neuroirudi-probak agintzeko eta interpretatzeko irizpideak ezagutzea (OTA, ENM)	E
1. maila	
Beste proba batzuen indikazioak ezagutzea (EEG, EMG)	E

OSASUN-ZENTROKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (3 hilabete)	
Norbanakoaren arretaren alorra	
<p><u>Konplexutasun moderatuko osasun-arazo kronikoak</u> dituzten eta kontsultan arreta jasotzen duten pazienteei arreta mediko egokia ematea, honetarako trebetasunak eta ezagutzak eskuratuta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalitatezko historia klinikoa egitea • Miaketa fisiko egokia egitea • Kasurako egokiak diren miaketa osagarriak zuzen kudeatzea • Pazientearen jarraipenerako planteamendua osatzea, egoerara egokitua • Jarduera-plan (global) egokia proposatzea • Erabakiak hartzeko laguntza-tresna gisa, Praktika Klinikoko Gida egokiak erabiltzea 	
Lehenetsitako patologiak/arazoak: Bihotz-hodietako arrisku-faktoreak, BGBK, asma, asaldura analitikoak, narriadura kognitiboa, kardiopatia egonkorra (bihotz-gutxiegitasuna, fibrilazio)	
Arloa: Oinarrizko gaitasunak	
3. maila	
<i>Komunikazio asistentziala</i>	
Kalitatezko elkarriketa bat egitea, pazientearekiko konexioari eta informazioa jaso eta eskaintzeari dagokionez	T
<i>Bioetika</i>	
Etengabe ikasteko jarrera erakustea	T

2. maila	
<i>Komunikazio asistentziala</i>	
Behar bezala erabiltzea informazioa pazientearekin eta familiarekin, albiste txarrak eman behar badira, eta isiltasuna kudeatzea	T
Kontsulta eraginkorra egitea, hartu behar diren erabakiak pazienteekin partekatuta	T
<i>Arrazoiketa kliniko/Kudeaketa kliniko</i>	
Informazio-iturriak ongi erabiltzea, zalantzak argitzeko	T
Ausazko saiakuntza klinikoen inguruko oinarrizko kontzeptuak erabiltzea, ebaluazioa egitea eta emaitzak interpretatzea	T
Galdera kliniko espezifikoak formulatzea, kontsultan sortutako zalantzak oinarri hartuta	T
Familiari lotutako gaitasunen arloa	
2. maila	
Paziente kronikoen eta/edo terminalen senideek laguntza behar duten antzematea, eta laguntza eskaintzea, zainzaileengan arreta berezia jarrita	T
Komunitateari lotutako gaitasunen arloak	
2. maila	
Osasun-arazoak artatzea ikuspegi biopsikosoziaketik eta dauden bitarteko soziosanitarioak eta komunitarioak erabilita	T
Prestakuntza, irakaskuntza eta ikerketarekin lotutako gaitasunen arloa	
2. maila	
Kalitatezkoak diren eta metodologia egokia duten saio klinikoak ematea (aldi horretarako aurreikusitakoak); ikerketa-galderak egitea	T

PEDIATRIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 hilabete)	
3. maila	
Anamnesia eta kasu bakoitzerako azterketa egokia egitea	T
Patologia akutuan, proba osagarriak interpretatzea: toraxeko X izpiak, gernu-analitika	T
Umearengan maizen erabiltzen diren sendagaien pautak posologikoak kudeatzea	T
Bigarren mailara eta ospitalera bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
Txertoen egutegia ezagutzea	E
2. maila	
Adin pediatrikoko arazo akutu ohikoenak kudeatzea: abdomeneko mina, gorakoak, beherakoa,	
Ume osasuntsuaren programa ezagutzea (jarraipena...)	E
1. maila	
Elikadura- eta jokabide-nahasmenduak antzemateko eta bideratzeko irizpideak ezagutzea	E

4.3.3. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E3

GINEKOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (1 hilabete)	
3. maila	
Bigarren mailako terkonsultara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
Arrisku txikiko haurdunaldian egiten diren jarraipen-jarduerak ezagutzea	E
Kontrazepzioa: barrerako metodoak, antisorgailu hormonalen eta larrialdietarako metodo	E
Sendagaien kudeaketa, haurdunaldian, erditu ondoren eta edoskitzaroan	E
Kontsulta egiteko arrazoi nagusiak artatzea: bulbobaginitisa, zikloaren alterazioak, gernu-	T
Bularren azterketa	T
2. maila	
Pelbis-zoruaren errehabilitazioa ezagutzea	E

TRAUMATOLOGIA ETA ERREHABILITAZIOKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (6 aste)	
3. maila	
Historia klinikoa zuzen egitea	T
Miaketa fisiko egokia egitea (sorbaldak/ukondoa/eskumuturra eskua; aldaka/belauna/orkatila; errakia)	T
Erradiologia simple osteoartikularra agintzea eta interpretatzea	T
Ohiko sindromeak kudeatzea (artrosia, osteoporosia, lunbalgia, sorbalda mindua, epikondilitisa,	T
Beste irudi-proba batzuen indikazioa ezagutzea	E
Traumatologiara, Errehabilitaziora eta Fisioterapiara bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Infiltrazio periartikularra egitea (eta isuria drainatzea)	T
Trauma nagusien patologian, kirurgia noiz agindu ezagutzea (artrosia eta nahasmendu ortopedikoak)	E
1. maila	
Tratamendu alternatiboak ezagutzea jatorri osteoartikularreko min kronikorako	E

OFTALMOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 aste)	
Historia kliniko zuzena egitea	T
Miaketa fisiko egokia egitea	T
Hipertentsioa, miopia larria, glaukomaren familia-aurrekariak dituzten eta diabetesa duten pazienteen kasuan, ikusmen-zolitasunaren galera prebenitzeko jardueren inguruan adituek ematen dituzten gomendioak ezagutzea	E
Honako hauen diagnostikoa kudeatzea: begi gorria, begi negartsua/idorra, euli hegalaria, begietako mina, ikusmen motela, etab.	T
Honako hauen diagnostikoa, tratamendua eta bideratzeko irizpideak kudeatzea: Aurreko poloaren alterazioak: konjuntibitisa, pterigioa, pingekula, kornea-urradura, kataratak... Betazuletako alterazioak: bekatxoa, txalaziona, blefaritisa, trikiasia, entropiona eta ektropiona Glaukoma kronikoa	T
Larrialdietako patologien hasierako kudeaketa eta bideratzeko irizpideak: kornea-urradura/gorputz arrotza, zoster herpes oftalmikoa, begiko traumatismoa...	T

ERRADIOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 aste)	
2.-3. maila	
Lehen Mailako Arretan kudeatzen diren osasun-arazoetarako erabiltzen den oinarritzko erradiologia interpretatzen jakitea	T
Toraxeko, abdomeneko eta hezurretako erradiografia sinpleak interpretatzea	T

ETXEKO OSPITALIZAZIOKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (1 hilabete)	
3. maila	
Laguntza-modalitate hau bera ezagutzea, eta nola funtzionatzen duen, bere gaitasunak, pazienteak eta behar bezala tratatzeko prozesuak	E
Etxean egoera klinikoak baloratzea, eta ospitale-zerbitzura bideratu gabe kudeatzea: arnas gutxiegitasuna, AFBK larriagotzea edo asma, pleurako isuriaren azterketa, bihotz-gutxiegitasuna, perikarditis akutua, gibekeko gutxiegitasuna, aszitis, entzefalopatia hepatikoa, idorreria, sukar-sindrome akutua, giltzurrun-kolikoa, pielonefritisa, prostatitisa, pneumonia, ultzeren infekzioa, zelulitisa, hepatitis akutua, gastroenteritisa, hiesari elkartutako infekzioak, diabetes mellitusaren deskompentsazioa eta intsulina-terapiaren hasiera	T
Zainketa aringarriak etxean aplikatzen jakitea, paziente terminalarekin eta haren senideekin izan behar den komunikazioa eta eman behar zaien laguntza emozionala ezagutzea, eta minaren kontrola eta beste sintoma batzuk kontrolatzen jakitea	E
Pazienteak behar izan ditzakeen teknikak etxean nola egiten diren begiratzea: bena-ziztada, arteria-ziztada, parazentesia, torazentesia, artikulazio-infiltrazioa eta larruazalaren edo larruazalpeko	E
Erizaintzako sendaketak eta zainketa mota guztiak ezagutzea eta nola egiten diren begiratzea	E

ZAINKETA ARINGARRIETAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (1 hilabete)	
3. maila	
Euskarri aringarriko tratamenduaren indikazioak ezagutzea	E
Zainketa aringarriak behar dituen pazientearen balorazio integrala egitea (ikuspegi biopsikosoziala)	T
Egoera orokorra baloratzeko eta mina baloratzeko eskalak aplikatzea	T
2. maila	
Tratamendu farmakologikoak kudeatzea (dosia, albo-ondorioen kudeaketa, emateko bideak...) eta arintzeko helburua duten beste teknika terapeutiko batzuk eta horien argibideak ezagutzea	T
Sedazioaren protokoloa ezagutzea	E
Zainketa aringarrietan eta fase terminalean, familiarekin eta pazientearekin komunikatzeko gaitasunetan trebatzea	T
Zainketa aringarrien hartzaile diren pazienteen familia artatzeak duen garrantzia jakitea Arreta dologaraian	T
Pazientearen eta haren familiaren arazoak haien etxean bertan kudeatzen eta tratatzen ikastea	T
Bizitzako azken faseko alderdi etikoetan sakontzea	E

OSASUN MENTALEKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (6 aste)	
3. maila	
Sindrome aipagarrienak bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
Tokiko eta komunitateko bitartekoak ezagutzea	
Osasun mentalari lotutako historia klinikoa behar bezala egitea:	
Depresioa eta antsietatea kudeatzea	T
2. maila	
Psikofarmakoak kudeatzea	T
Adikzioei lotutako patologia mentala antzematea	T
Ohiko adikzioak antzematea eta kudeatzea	T
Laguntza- eta euste-terapiak egitea	T
Osasun mentaleko patologiekin elkartutako lege-inplikazioak ezagutzea	E
1. maila	
Terapia ez-farmakologikoak ezagutzea: modalitatea, indikazioa, etab.	E
Sexu-, jokabide-, elikadura-nahasmenduak... kudeatzen jakitea	E
Nerabegaroko arrisku-jokabideak, jokabide-aldaketak eta abar antzematea	E
Elkarrizketa familiarra, egoera gatazkatsuetan	E

DERMATOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (1 hilabete)	
3. maila	
Historia klinikoa zuzen egitea, ikusitakoa hizkuntza dermatologikoan deskribatuta (oinarrizko lesioak, lokalizazio topografikoa, lesioaren lokalizazioa eta pazienteak aipatutako sintomatologia)	T
LMAn ohikoenak diren gaixotasun dermatologikoak baloratzea eta kudeatzea: tumore onberak, mikosia (kandidiasia eta pitiriasi aldakorra), biriasia (herpesa, papilomabirusa, molluscum contagiosum), parasitosis (hazterria eta pedikulosis), intsektuen zitzaden erreakzioak, ekzemak (atopikoa, kontaktu bidezkoa, seborreari dagokiona...), aknea eta errosazea, psoriasis, urtikaria...	T
Minbizi-aurreko eta epitelio-minbiziaren (keratosi aktinikoak, kartzinoma basozelularra eta espinozelularra), nebus melanozitikoaren eta melanomen lesioen diagnostikoa eta bilakaeraren kontrola ezagutzea	E
Urgentziaz eta urgentziarik gabe bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Larruazaleko gaixotasunak diagnostikatzeko erabiltzen diren teknika mikrobiologiko eta serologiko arruntenak ezagutzea	E
Gaixotasun sistemikoen larruazaleko zeinuak ezagutzea: kolagenosia (lupus eritematosoa, esklerodermia eta dermatomiositisa), panikulitisa (eritema koskorduna, eritema induratua) eta baskulitisa	E
1. maila	
Oinarrizko teknika diagnostiko eta terapeutikoak ezagutzea (biopsia, proba epikutaneoak, bisturi elektrikoa, krioterapia, elektrokoagulazioa, kuretajea...)	E

OTORRINOLARINGOLOGIAKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (2 aste)	
3. maila	
ORLko historia klinikoa zuzen egitea	T
Miaketa fisiko egokia egitea: otoskopia, bertigo-maniobrak, aurreko errinoskopia, zeharkako	T
Arazo ohikoenak zuzen kudeatzea: otalgia, otitisa, faringoamigdalitisa, sinusitisa, epistaxia, entzumen-galera, akufenoak, aurpegi-paralisi periferikoa...	T
Bideratzeko irizpideak ezagutzea	E
2. maila	
Traumatismo otikoa edo gorputz arrotza (sudur-hobiak, belarriak...) duen pazientea artatzea	T
Audiometria interpretatzea	T
Irudi-probak noiz indikatu jakitea	E
Trakeotomia eginda duen pazientea nola zaindu behar den jakitea	E
1. maila	
Errehabilitazio bestibularra noiz indikatu jakitea	E

4.3.4. PRESTAKUNTZA-EGONALDIAK: E4

OSASUN-ZENTROKO TXANDAKETAREN HELBURUAK (12 hilabete)	
Norbanakoaren arreta	
Pazientean oinarritzen den metodo klinikoa eta kudeaketa klinikoa ezagutzea.	E
Gai izatea ikuspegi biopsikosoziala lantzeko, testuinguru familiarra eta soziala kontuan hartuta eta horri helduta, eta etxeko eta komunitateko arreta barnean hartuta.	T
Komorbilitatea kudeatzen trebatzea Patologia anitzeko pazienteak.	T
Kronikotasun-estrategia eta esparru soziosanitarioa ezagutzea.	E
Gaixotasunak prebenitzeko eta osasuna sustatzeko jarduerak egiteko beharra eta aukera baloratzea, bai eta zainketa aringarrien beharra ere, beharrezkoa denean.	T
Sendagaiak zuhertasunez erabiltzeko gaitasunak eskuratzea: pazientearen historia farmakoterapeutikoa kudeatzea. Sendagaiaren eta medikalizazioaren gehiegikerien inguruan gogoeta egitea. Sendagaiak kentzea.	T
Praktikan sartzea pazientearen segurtasunaren kultura.	T
Partekatutako erabakien alorreko abileziak barneratzea, ebidentzia, onura eta arriskuen balantzea eta pazientearen balioak eta nahiak integraturik.	T
Informazio-sistemako erregistroak era egokian erabiltzea (Historia, NABG, JT, MAE...).	T

Funtsezko gaitasunen arloa		
1. maila		
<i>Komunikazio asistentziala</i>	Kalitatezko elkarrizketa klinikoa egitea, kontsulta eraginkorra izan dadin, eta erabakiak pazientearekin batera hartzea	T
<i>Bioetika</i>	Ohiko praktikan arazo etikoak antzematen jakitea, tartean dauden balioak kontuan hartzea, eta jardunbide onena proposatzea	T
<i>Arrazoiketa klinikoa</i>	Semiologiak, miaketa fisikoetan egiten diren aurkikuntzek eta proba diagnostikoen erabilgarritasunak (sentsibilitatea, espezifikotasuna, aurreikuspen-balioak, probabilitate-kozienteak) zer-nolako balioa duten interpretatzea eta horiek integratzen jakitea erabakiak hartzerakoan. ASK baten irakurketa kritikoa egitea	T
<i>Arretaren kudeaketa</i>	Programa Kontratua eta Lehen Mailako Arretako kudeaketa klinikoko kontratua ezagutzea, bai eta kalitate-adierazleak ere	E
Familiari lotutako gaitasunen arloa		
2. maila		
	Tratu txarren egoeretan, jarduera-plan bat proposatzea kontsultan	T
Komunitateari lotutako gaitasunen arloa		
2. maila		
	Eredu biopsikosozialean oinarritutako kudeaketa integraleko plan bat proposatzea, osasun-arazo konplexua eta osagai soziosanitario altua duten pazienteak kudeatzeko estrategia gisa.	T
Prestakuntza, irakaskuntza eta ikerketarekin lotutako gaitasunen arloa		
1.-2. maila		
	Kalitatezko saio klinikoak ematea, metodologia egokia baliatuta	T
	Bigarren mailako informazio-iturriak erraztasunez erabiltzea	T
	Esku hartzeko azterketa bat kritikoki baloratzen eta emaitzak interpretatzen jakitea	E
	Ikerketa-lana egitea eta bukatzea	E

LARRIALDIEN HELBURUAK
Helburu nagusia
Egoiliarra gaitzea hil edo biziko edozein larrialdi eta patologia urgente arruntak ebazteko, eta bideratu behar direnak hasieratik kudeatzeko.

Helburu espezifikoak
<p>Kasu hauetan nola jokatu jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geldialdia. • Shocka. • Politraumatizatua. • Koma.
<p>Kasu hauetan, orientatzen eta nola jokatu jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sukar-sindromea. • Abdomeneko mina. • Toraxeko mina. • Zefalea eta zorabioa. • Disnea. • Sinkopea eta konbultsioak. • Intoxikazioak. • Portaeraren nahasmenduak.
<p>Patologia traumatologiko ohikoenak miatzen eta kudeatzen jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontusioak. • Bihurrituak. • Haustura itxiak. • Luxazioak.
<p>Traumatismoen profilaxia eta higieua ezagutzea.</p>
<p>Hauek egiten jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaurien sendaketa. • Abzesuaren drainatzea.
<p>Uzkiko patologia artatzen jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hemorroideak. • Fistulak. • Fisurak.
<p>Patologia urologikoa artatzen jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gernu-debekua. • Zunda iraunkorra daramatenen arazoak. • Koliko nefritikoa.
<p>Arazo baskular nagusiak artatzen jakitea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barizeak eta zain-gutxiegitasuna. • Patologia arterial periferikoa.
<p>Ospitaleratzea behar ez duten patologiak ebazten jakitea.</p>
<p>Proba osagarriak noiz indikatu jakitea.</p>
<p>Larrialdiko pazienteak artatzean, familiarekin izaten den harremanak duen garrantzia ezagutzea.</p>

*Helburu horiek egonaldiko 4 urteetan garatuko dira, gainbegiratzea eta erantzukizun-maila prestakuntza-urtera egokituta.

5. ETENGABEKO ARRETA

E1	5 guardia hilean ospitaleko larrialdi orokorretan (Arlo Medikoa eta Traumatologia)	17 eta 24 orduko guardiak
E2	4 guardia hilean ospitaleko larrialdi orokorretan (Arlo Medikoa eta Traumatologia) Guardia bat hilean LMAn (EAG) (bigarren seihilekoa)	17 eta 24 orduko guardiak
E3	4 guardia hilean ospitaleko larrialdi orokorretan, 10 hilabeteen (Arlo Medikoa eta Traumatologia) 4 guardia hilean Pediatrian, 2 hilabeteen	17 eta 24 orduko guardiak 17 eta 24 orduko guardiak
E4	3 guardia larrialdi orokorretan Guardia bat hilean LMAn (EAG) *Guardia bat hilean Larrialdietako Lurralde Unitatean, Pediatrian, Komunitatearen Z., Ginekologia, Teknikak..	17 eta 24 orduko guardiak 7 orduko txandak 12 orduko txandak 7 orduko txandak

*Hautazko guardiak; gehienez ere, 5 guardia hilabeteen

6. PRESTAKUNTZA OSAGARRIA

Prestakuntza teoriko eta praktikoa: urteko 250 ordu inguru, 4 urteetan banatuta.

6.1. ZEHARKAKO PRESTAKUNTZA

Beste profesional eta espezialitate batzuekin batera eginiko prestakuntza sartzen da hemen, eta erreferentziako ospitaleetan egiten da.

Ikastaroak:

BBB (oinarrizkoa eta aurreratua), babes erradiologikoa, EKG irakurtzeko ikastaroak, erradiologia interpretatzeko ikastaroak.

6.2. PRESTAKUNTZA ESPEZIFIKOA

Eremu-ikaskuntza osatzeko eta finkatzeko helburua du, eta prestakuntza-urtera egokituta dago. Familia eta Komunitate Arretako Irakaskuntzako Unitatean ematen da.

PRESTAKUNTZA OSAGARRI ESPEZIFIKOA
R1
Osasun komunitatea I eta II
Morbilitatearen azterketa I eta II
Elkarrizketa klinikoa I
Familia orientazioa I : Hausnarketa taldea. Teoria sistemikoa.
Bioetika (transbertsala)
Ahozko aurkezpenak
Bilaketa bibliografikoa
Genero indarkeria
Josturen tailerra
Bendaje tailerra
R2
TFR I eta II Orientazioa
Irakurketa kritikoa
Elkarrizketa klinikoa II: Informazioa eta berri txarrak
Familia orientazioa II
Desberdintasunak osasun-arloak
Tabakoa eta alkohola
R3
Metodologia ikerketa. TFR III Orientazioa
Laguntzaren kalidad
Elkarrizketa klinikoa III: Negoziazioa eta paziente zaila
Esku-hartze Komunitarioko P.
Aurretiazko borondateak
Sendagaiak zentzuz erabiltzea, Prescripzio Kuarternarioa
Zainketa aringarriak
R4
TFR IV Orientazioa
Familia orientazioa II
P. Intervención Comunitaria
Motibatze elkarriketa klinikoa
O. Komunitarioa : Kasu biopsicosozialak
O. Komunitarioa: Baliabide soziosanitarioak
Infiltrazio Tailerra